

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Trollets förskola

Utbildningsåret 2021-2022

Innehållsförteckning

1. Vision	3
2. Mål	3
3. Inledning	3
4. Styrdokument	4
5. Definition av begrepp	4
5.1 Diskriminering	4
5.2 Trakasserier och sexuella trakasserier	5
5.3 Kränkande behandling	5
5.4 Mobbning	6
6. Diskrimineringsgrunderna	6
7. Ansvarsfördelning	6
8. Främjande arbete	7
9. Utvärdering av föregående plan och kartläggning av nuläge	9
10. Riktade åtgärder – förebyggande arbete läsåret 2021/22	10
11. Åtgärder vid kränkande behandling	11
11.1 Agerande vid kränkning barn – barn	11
11.2 Agerande vid kränkning vuxen – barn	11
11.3 Agerande vid kränkning vuxen-vuxen	11
12. Dokumentation	12

1. Vision

Våra förskolor ska vara en demokratisk mötesplats för en hållbar framtid där trygghet och glädje genomsyrar utbildningen.

2. Mål

“Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att efterhand omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk, vardaglig handling i olika sammanhang”

Mål

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- *öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,*
 - *förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,*
 - *förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,*
 - *respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna, och ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället*
- (Lpfö18, sid 12)*

3. Inledning

Skollagen (2010:800) och Diskrimineringslagen (2008:576) ställer krav på att varje verksamhet som omfattas av dessa lagar bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter och möjligheter samt att förebygga trakasserier och kränkande behandling.

Utdrag ur Skollagen (2010:800) 6 kap,

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Detta arbete ska återspeglas i en plan mot kränkande behandling som årligen skall upprättas i verksamheten. I planen ska det framgå hur arbetet för att främja arbetet med normer och värden genomförs. Det ska också beskrivas hur arbetet för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling genomförs och rutiner för det åtgärdande arbetet.”

4. Styrdokument

Utdrag ur Skollagen (2010:800) 6 kap.

1 § “Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. “

Utdrag ur Diskrimineringslagen (2008:567) 1 kap.

1 § “Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Lag (2014:958).”

Utdrag ur Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197):

“Alla barn är lika mycket värda. Inga barn får bli diskriminerade, det vill säga sämre behandlade. Varje barn har rätt att bli respekterad som den person den är och har rätt att bli lika behandlad och skyddas mot alla former av våld och övergrepp.”

5. Definition av begrepp

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla som vistas i förskolan ska ha samma rättigheter utan att utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

5.1 Diskriminering

Utdrag ur Diskrimineringslagen (2008:567) 1 kap.

4 § “I denna lag avses med diskriminering

direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck,

etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,*
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt*
- andra omständigheter av betydelse,”*

5.2 Trakasserier och sexuella trakasserier

trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. Lag (2014:958).”

5.3 Kränkande behandling

Utdrag ur Skollagen (2010:800) 6 kap.

3 § *“I detta kapitel avses med...kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.”*

Utdrag från Skolverkets hemsida:

“Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av någon i personalen eller av flera andra barn eller elever i verksamheten.

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning

eller hot. Kränkande behandling förekommer ofta på internet, till exempel på sociala medier.”

(<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>)

5.4 Mobbning

“Mobbning är inte ett begrepp som används i skollagen. Det brukar kallas för mobbning om ett barn eller en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen.” (<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>)

6. Diskrimineringsgrunderna

Diskrimineringsgrunderna är:

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Utdrag ur Diskrimineringslagen (2008:567) 1 kap.

5 § “I denna lag avses med

kön: att någon är kvinna eller man,

könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,

etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,

funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,

sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och

ålder: uppnådd levnadslängd.

Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958).”

7. Ansvarsfördelning

Utdrag ur Skollagen (2010:800) 6 kap.

10 § “En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567)."

Ur Lpfö18 2.8 Rektorns ansvar

"Rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- inkludera arbetet med jämställdhet i det systematiska kvalitetsarbetet,*
- förskolans arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling genomförs och dokumenteras fortlöpande,"*

Ur Lpfö18 2.1 Normer och värden

"Arbetslaget ska

- visa respekt för individen och medverka till att skapa ett demokratiskt klimat, där barnen får möjlighet att känna samhörighet och utveckla ansvar och solidaritet,*
- samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,*
- medvetet och aktivt arbeta med jämställdhet,*
- stimulera barnens samspel samt hjälpa och stödja dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra,*
- uppmärksamma och problematisera etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,*
- uppmärksamma barnen på att människor kan ha olika värderingar som styr deras uppfattningar och handlingar och samtidigt förankra de grundläggande värdena, och*
- samarbeta med vårdnadshavare, samt diskutera regler och förhållningssätt i förskolan med vårdnadshavare, för att främja barnets utveckling till en ansvarskännande människa och samhällsmedlem.*

8. Främjande arbete

Utdrag ur Lika rättigheter i förskolan - ett stöd i förskolans likabehandlingsarbete

"Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och respekten för allas lika värde.

Främjande arbetet utgår från förskolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Arbetet är alltså en del av förskolans fortgående värdegrundsarbete och de främjande insatserna riktar sig till alla barn. Det är viktigt att de olika diskrimineringsgrunderna lyfts fram och behandlas.

Det främjande arbetet:

- ska bedrivas kontinuerligt, systematiskt och målinriktat, samt*
- ska integreras i verksamheten och återspeglas i bland annat förhållningssätt, fysisk miljö och pedagogiskt material."*

Det främjande arbetet på Trollets förskola innebär:

- Vara tydliga och bemöta varandra med respekt och lyhördhet
- Vara närvarande, engagerade och lyssnande pedagoger i all verksamhet och stödja barnen i deras empatiska och sociala utveckling
- Vara uppmärksamma på att alla barn får lika stort inflytande och utrymme i verksamheten
- Erbjuder kost och miljöer som är anpassade till alla barn, oavsett religion, allergi eller någon form av funktionshinder
- Alla barn ges möjligheter att påverka sin dag på förskolan,
- Alla barn har möjlighet att uttrycka tankar och idéer, och deras ord och upplevelser ska tas på allvar
- Ha god uppsikt över de platser där barnen vistas, pedagogerna ska vara på olika platser både inom och utomhus
- Skapa ett tillåtande klimat där barn, vårdnadshavare och pedagoger påtalar problem och agerar vid kränkningar
- Observera och dokumentera barnens samspel
- Kompetensutvecklingsinsatser genomförs kontinuerligt ex i form av gemensam litteratur och nätverksmöten
- Arbeta för ett gott samarbete med vårdnadshavare genom introduktionssamtal, uppföljningssamtal med kartläggning av språkdomäner, daglig kontakt samt Unikum

En viktig del i vårt främjande arbete är valet av arbetssätt, det projekterande arbetssättet vilket uppmuntrar till samarbete, lyssnande och kommunikation. Barnen utvecklas samt utmanas i sin förmåga att förstå och lära av andra barns tankar och intressen, det kooperativa lärandet.

Barnen uppmuntras att samarbeta, de har inflytande och delaktighet i det som sker.

En gemensam dagsstruktur finns på alla hemvister och pedagogerna arbetar till viss del med bildstöd och teckenkommunikation för att ge alla barn "rätt" till en likvärdig utbildning.

Gemensamma värdeord har arbetas fram, trygghet och glädje. Dessa värdeord utgör en grund och skapar samsyn och likvärdighet i vår utbildning.

9. Utvärdering av föregående plan och kartläggning av nuläge

Utvärdering av föregående plan bygger på dokumentation och analys utifrån delområdet Normer och värden Lpfö 18, både utifrån pedagogers och rektors samlade analys.

Barnens trygghet och trivsel kartläggs under höstterminen. Vi utvärderar genom observationer och pedagogiska diskussioner. Exempel på kartläggningsarbete:

- Planerade samtal och observationer av barnen, hur de trivs, var de helst leker.
- Vi observerar för att se om någon plats på förskolan upplevs otrygg.
- Vad leker barnen helst med och i vilka miljöer finns det "lekmönster" utifrån kön, ålder och etnicitet som behöver brytas/vidgas.
- Upplever barnen att de får vara med och bestämma?
- Finns det annat utifrån diskrimineringsgrunderna som vi vuxna behöver vara uppmärksamma på?

Ansvarig för utvärderingen och kartläggning är rektor och arbetslagen på förskolan. Därefter fastställs planen och läggs ut på hemsidan och i Unikum.

- Utifrån normer och värden i Lpfö har vi kontinuerliga diskussioner och utvärderingar i arbetslaget som följs upp på reflektionstid
- Central arbetsmiljöenkät till all personal vartannat år.
- En pedagog från varje avdelning har varit med och utvärderat Plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling utvärderas och revideras varje läsår tillsammans med rektor.
- Höstterminen startade upp med observationer och kartläggning.
- Barnen har genom samtal givits tillfälle att reflektera och sätta ord på sina tankar och funderingar om hur de bemöter varandra i olika situationer
- Vi har inte haft någon större samverkan runt planen mot diskriminering och kränkande behandling med vårdnadshavare under året som varit.
- På arbetslagsträffar har pedagogerna arbetat med värdegrundsfrågor utifrån läroplanen för förskolan och litteraturläsning vilket ligger i grund för vårt arbete tillsammans med barn och vårdnadshavare.
- Vi har arbetat med planen mot diskriminering och kränkande behandling och utgår ifrån vår läroplan som tydligt visar hur vi ska arbeta med Normer och värden tillsammans med barnen.

Förskolan Trollets kartläggning av nuläge:

- Vi kan se att barnen är positiva och aktiva i sin lek.
- Våra föränderliga och utvecklande lärmiljöer i utbildningen har skapat fler positiva mötesplatser.
- Dela barn i mindre grupper skapar trygghet och lugn, då vågar fler uttrycka sig.
- Barn som vet förskolans rutiner blir mer trygga och ger ett stöd för andra barn.

- Förskolans modersmålstödjare och pedagoger med annat modersmål hjälper både barn, föräldrar och pedagoger när det gäller trygghet och förståelse för verksamheten.
- Pedagoger kan se att det till viss del kan förekomma uteslutning av barn.
- Det finns platser både inomhus och utomhus där uppsikten/överblicken över barnen kan vara begränsade.
- Kartläggningen av miljön på förskolan, både inomhus och utomhus sker via observationer.

10. Riktade åtgärder – förebyggande arbete läsåret 2021/22

Detta arbete syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Arbetet omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer.

Mål och åtgärder utifrån kartläggningen:

Mål:

- Alla skall känna trygghet och lekro
- Alla skall ha samma grundläggande rätt till integritet som vuxna.

Åtgärder:

- Vi fortsätter aktivt arbeta för att stärka barnen i sin självkänsla, integritet och lärande.
- Utomhus är en lika viktig del av den pedagogiska verksamheten som det som sker inomhus.
- Vi arbetar vidare med barns inflytande och möjlighet att påverka sin dag på förskolan i de sammanhang som direkt påverkar dem.

Strategier:

- Dela barnen i mindre grupper.
- Pedagoger är delaktiga och engagerade i lek och aktiviteter under dagen.
- Vuxna har översikt över alla platser där barn finns och fördelar sig på ett genomtänkt bra sätt både inne och ute.
- Vara goda förebilder och ha ett bra förhållningssätt.
- Bekräfta och stärka positivt beteende och handlingar.
- Tydliga dagsrutiner och förväntningar gör att barnen känner trygghet. Bildstöd för rutiner, personer och aktiviteter kan ge ökad trygghet.
- Vi förstärker med bilder som stöd och teckenkommunikation.
- Vi synliggör olika språk med hjälp av bilder, Polyglutt, Qr koder och nyckelord.
- När våra modersmålstödjare och pedagoger med andra språk finns i verksamheten skapar det ökad trygghet, inflytande och förståelse för barn, vårdnadshavare och pedagoger.

- Pedagoger lyssnar till barnens intressen och initiativ.
- Arbeta med demokratibegreppet på olika sätt.

11. Åtgärder vid kränkande behandling

All personal på förskolan har gemensamt ansvar att uppmärksamma och meddela kränkningar till rektor. I de fall då kränkningar rapporteras ska insatserna bestå av samtal med båda parter samt information till vårdnadshavarna både till den utsatte och den eller de som utsatt någon för kränkande behandling. All personal ska känna till rutinerna, liksom även barn och vårdnadshavare.

11.1 Agerande vid kränkning barn – barn

Rektor och vårdnadshavare kontaktas. Pedagog samtalar med berörda barn i syfte att förhindra fortsatta kränkningar genom att uppmärksamma barnen på händelsen, att tydligt visa att kränkande beteende inte är acceptabelt och genom att använda sig av öppna frågor, exempel:

- Vad var det som hände?
- Hur tänkte/kände du?
- Hur tror du att den andra kände sig?
- Kunde du gjort på något annat sätt?

11.2 Agerande vid kränkning vuxen – barn

När en vuxen, pedagog eller vårdnadshavare, kränker ett barn måste den som upptäcker detta agera utan dröjsmål.

- Enskilt samtal om händelsen.
- Rektor informeras.
- Vårdnadshavare kontaktas och informeras
- Rektor ansvarar för att utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp kränkningen.
- Anmälan görs i Draftit där den går vidare till barn- och utbildningsförvaltningen i Falköpings kommun.

11.3 Agerande vid kränkning vuxen-vuxen

Misstanke om att kränkande behandling förekommer anmäls till rektor och/eller facklig företrädare eller annan person som anmälaren har förtroende för.

- Vid anmälan skall rektor göra en bedömning av anmälan snarast och träffa berörda parter för att göra en utredning och enas om en strategi för hanterande av situationen.
- Facklig organisation underrättas.
- Enskilda samtal med den/de som anses ha utfört den kränkande handlingen genomförs av rektor. Vid behov upprättas en åtgärdsplan.
- Företagshälsovården och personalavdelning kopplas in vid behov.
- I vissa fall kan polis och arbetsmiljöverk kontaktas.

12. Dokumentation

Dokumentationen är viktigt i arbetet med att följa upp åtgärderna och eventuellt förändra dem eller sätta in nya åtgärder. Det är även en rättssäkerhetsfråga eftersom den ger berörd personal, barn och vårdnadshavare möjlighet till insyn. Följande arbetsgång är avsedd att användas som underlag för dokumentation och uppföljning av händelser som kan relateras till planen mot diskriminering och kränkande behandling.

1. Vad har hänt?
2. Vem har anmält?
3. Vilka åtgärder har vidtagits med omedelbar verkan?
4. Vad kommer att ske ytterligare? Tidpunkt.
5. Berörda som har informerats i ärendet: Personer. Tidpunkt. På vilket sätt.
6. Tid för uppföljning.
7. Deltagare vid uppföljningen.
8. Dokumentation/arkivering.
9. Dokumenterat av. Datum.

Inkommen anmälan registreras i Draftit och vidarebefordras därmed till registrator i Falköpings kommun samt till verksamhetschef för kännedom.